

Kmotr Mrázek Jaroslava Kmenty se stal knižním bestsellerem, pod úpravami libreta nového muzikálu Dáma s kaméliemi je zase podepsaný Karel Steigerwald. I další **REDAKTORŮ MF DNES** se letos představili jako autoři.

V pátrání pomohla Mrázekova smrt

text **LADISLAV VERECKÝ**
foto **MAFA – MICHAL RŮŽIČKA**

Politici se už přesvědčili, že Jaroslava Kmentu není radno podceňovat. I podsvětí ho bere vážně. Přitom na první pohled tento novinář k podcenění svádí. Má vizáž dobromyslného medvídky. To se o Františku Mrázkovi, zavražděném mafiánském bossovi, o kterém nyní Kmenta napsal knihu *Kmotr Mrázek*, říci nedalo.

Z Kmotra Mrázka je bestseller. Vydal jste ho nákladem vlastním. Nechtěl jste se dělit o zisk s profesionálním nakladatelem?

Nejen to. Hlavně jsem chtěl vyloučit unik informací z rukopisu. Lidí, o nichž se tam mluví, ať už z podsvětí, z policejních složek či tajných služeb, by mohli vyvíjet nátlak, aby ta knížka nevyšla. Možná by dokonce nějaký soud na návrh státního zastupitelství vydal předběžné opatření v tomto smyslu. Toho jsem se bál.

Na vašem místě bych se spíš bál, co bude, až ta knížka vyjde.

Takhle člověk nemůže uvažovat. To bych nemohl dělat svoji práci. Zbláznil bych se. Fakt je, že když si rukopis *Kmotra Mrázka* přečetl můj patnáctiletý syn, zeptal se: „Ty lidi, co tam o nich píšeš, žijou?“ „Až na pár výjimek ano,“ řekl jsem mu. „No tak to bude hustý,“ prorokoval. A když jsem podepisoval knížku jednomu bývalému důstojníkovi tajné služby, řekl mi, že moje životnost se teď počítá na hodiny, maximálně na dny. Ovšemže žertoval.

Chorobnou podezřívavostí tedy netrpíte.

Osobního strážce nemám. Používám na střídačku dva mobily, počítám s tím, že mě policie občas odposlouchává, když se snaží něco zjistit o úniku informací z jejich tajných složek. Daleko víc než sebe chráním své zdroje. S nimi po telefonu nic nevyřizuju.

Jak se vám mluvilo s lidmi z Mrázekova okolí? Jak si vysvětlujete, že s vámi přinejmenším nevyrazili dveře?

Mně se kupodivu vyplatila naprostá otevřenost. Zejména když jsem oslovil jeho bývalého bodyguarda Pavla Šrytra, jemuž Mrázek podle některých hypotéz zadal pár vražd. Má pověst krajně nebezpečného člověka. Řekl jsem mu, na jaké knize pracuju, a požádal ho, aby se vyjádřil jak k vraždě svého bývalého šéfa, tak ke zločinům, z nichž policie podezřívá jeho.

Nedal jste mu ideální příležitost zahrát si na kladného hrdinu?

To si nemyslím. Nechtěl jsem psát bez jeho svolení o tom, co si o něm myslí kriminalisti, protože dosud nebyl obviněn. To by nebylo etické. Ale on mi dal svůj souhlas, což mi velmi pomohlo.

Říká se, že dobrý policajt musí být tak trochu ze stejného těsta jako zločinec. Platí to i o investigativním žurnalistovi?

Proboha vůbec. Musíme se umět vcítit do myšlení lidí na hranici zákona a komunikovat s nimi, to ano. Ale jinak jsme pouze obezřetní pozorovatelé, ne účastníci. Jsme odkázáni převážně na veřejné zdroje. Nikoho nevydíráme, neplatíme za informace...

Ale nabídky na koupi informací máte, ne?

Ozval se nám třeba člověk, který vystupoval jako bývalý policista. Nabídl informace dokazující korupci na ministerstvu zdravotnictví. Úplatky podle něj směřovaly k sociálním demokratům i k ministryni

KŘEST KMOTRA MRÁZKA Jaroslav Kmenta pracoval s kolegy na kauze Mrázek celkem 5 let. Svědectví o dlouhých prstech v politice nyní vydal knižně.

Marii Součkové. Zkrátka lukrativní téma. Možná bychom odhalili tajné financování ČSSD. V redakci jsme ho vyslechli, měl zajímavé informace i dokumenty o uzavírání zakázek velmi nevhodných pro stát. Řekl si velice vysokou cenu. Nešli jsme do toho. Finanční motivace zdroje nevěstí nic dobrého.

Copak na Západě noviny za informace neplatí?

Za usvědčující fotky nebo videa vzácně ano, ale jinak, pokud vím, ty seriózní ne.

Jak důležití jsou pro vás práskáčci, kteří se ozvou jen z potřeby

Naštvaný Gott

„Vadí mu, že píše o jeho kontaktech s podsvětím. Přemlouval jsem ho, ať se vyjádří, ale nechtěl.“

udávat? V Česku jich bylo vždy dost.

Někdy se vyplatí naslouchat jim. Bez nich bychom se těžko mohli věnovat některým kauzám. Hlavní nástroj naší práce to však není.

Teď se tváříte, jako byste neměli důvěrnější informace, než má každý občan.

Často ne. Ve chvíli, kdy přijde z parlamentu zpráva, že poslanec ČSSD Michal Pohanka podpoří vládu ODS, zdravý rozum vám řekne, že to je prostě divné, ne?

Tak jste si nahrál Topolánkova tajemníka Dalíka skrytou kamerou a byli jste doma. Používáte často tyhle špiónské praktiky?

Výjimečně. Lidem, kteří se mě občas ptají, jestli si je nahrávám, říkám z legrace, že si nahrávám jenom lotry.

A jak je to vážně?

No, nenahrávám si všechny lotry. Za celou kariéru jsem skrytou kamerou použil jen v pěti kauzách

Zkuste dát příklad, kdy jste si vystačili jen s veřejnými zdroji a zdravým rozumem.

Kauza Barrandovský byt Stanislava Grosse. Na počátku bylo přání tehdejšího šéfredaktora Pavla Šafra, abychom ukázali, jak se dá pracovat s katastrofou nemovitostí. Zjistili jsme, že ani premiéřský příjem by nestačil na koupi tak luxusního bytu.

On vám to pak usnadnil. S historikou o strýčku Vikovi se zachoval jako prostáček.

Já si na rozdíl od spousty lidí nemyslím, že Gross není myšlenkový tryskáč. Měl pod sebou celý bezpečnostní aparát, dával si velký pozor, aby neunikly důležité informace, které by ho mohly poškodit. Později jsem zjistil, že na to vyčlenil celé policejní složky. Chráněný byl

neprůstřelně, ale ten mizerný milion zřejmě považoval za prkotinu. Vždyť jako premiér rozhodoval o stamilionových kšeftech. A tak vysvětlování škaradeň podcenil. Osobně si myslím, že je to velký hráč v byznysu a v politice. A možná ještě bude.

Lid si stěžuje, že většina afér v Česku končí do ztracena. Vyřešila se některá z kauz, na kterou jste s kolegy upozornili?

Myslíte, jestli padly rozsudky? Tak třeba v kauze Peruánský dluh. Zjistili jsme, že na ministerstvu financí psal nelegálně deblokovaný státní pohledávky. Upozornili jsme, že tady stát přišel o několik desítek milionů korun. Spustili jsme tak interní audit a policejní vyšetřování. Jeden viník byl odsouzen, druhý je na útěku a je po něm vyhlášeno pátrání.

Co považujete za svůj největší profesionální kousek?

Možná to, že se mi v Bagdádu v roce 2001 podařilo udělat rozhovor s iráckým špiónem podezřelým z udržování kontaktů s Muhammadem Attou, šéfem teroristů z 11. září. Americká média mě pak žádala, zda bych neprospěloval i jim něco podobného.

Co to, že irácký špión pocítil potřebu svěřovat se zrovna vám?

Pomohla náhoda. Znal jsem ho už jako iráckého konzula v Praze, dával mi razítko do pasu. Později byl vyhoštěn, ale v Bagdádu se ke mně hlásil. Bez takových náhod

bych se k řadě případů vůbec nedostal. V téhle branži zkrátka potřebujete mít štěstí.

Může se člověk při práci na kriminálních kauzách taky někdy pobavit?

Určitě. Už jen to tvůrčí zacházení výtečnicku s jazykem, zejména ve fotbalové aféře: kapřiči, kompoty... Nebo krycí jména, která dával Mrázek politikům. Třeba Ofina Gross. Dlouho jsme se dohadovali, proč říkal Miroslavu Šloufovi Vodník. Tipovali jsme, že kvůli vypouleným očím, když si přihně. Až sám Šlouf nám prozradil pravou příčinu: protože lupal dušičky pro

Cesta bestselleru

Náklad knihy *Kmotr Mrázek* byl vyprodán během necelého měsíce.

Podle žebříčku svazu knihkupců a nakladatelů to byl na přelomu listopadu a prosince **nejprodávanější titul**. Dotisk právě přichází na předvánoční trh.

Reportér Kmenta už pracuje na **pokračování Kmotra Mrázek 2**. Je možné, že za čas uvidíme příběh i na plátně.

O práva na knihu projevil zájem například režisér **Vít Olmer**, který před rokem 1989 natočil úspěšný film o vekslačích Bony a klid. Olmer o *Kmotrovi Mrázkovi* uvažuje jako o volném pokračování tohoto snímku.

ČSSD. A dodnes třeba nevíme, proč Mrázek říkal Zemanovi Mlha.

Získal jste k některému hrdinovi vašich kauz osobní vztah?

To ne. Ale někdy mě dodatečně překvapilo, že člověk může být jiný, než jak se jeví z těch mediálních kauz. Když jsem pracoval na fotbalové aféře, Ivana Horníka jsem vůbec neznal. Pak mě jednou míjel v kavárně. Je to člověk, jemuž jsme svou prací změnil život k horšímu. Ale on se u mě zastavil a poplácal mě po zádech, že to děláme dobře a že si cení toho, že jsme mu v novinách nabízel prostor k vyjádření. Takový projev fair play jsem nečekal, za těmi jeho úplatky asi opravdu bylo to klubové srdíčko. Dnes mi posílá esemesky k Novému roku.

Všichni hrdinové takhle uznali asi nejsou, že?

Momentálně je asi nejvíce u stropu Karel Gott. Vadí mu, že v knize *Kmotr Mrázek* píše o jeho kontaktech s podsvětím. Přemlouval jsem ho, ať se k tomu vyjádří v novinách. Nechtělo se mu. Po týdnu vzkázal, že jsem čiré zlo. Už prý pochopil, že mi jde jen o reklamu na mou knihu. Ale teď už jsem prý dohrál a na tahu je on. Nechám se překvapit. Taky Mirek Topolánek mě nějaký čas nemusí. Má však aspoň jazykový humor. Po aféře Dalík přišel mezi novináře a procedil skrz zuby: „Vy chcete nějaký ‚kmentář‘, co?“

Zabýváte se především špiónstvem. Cítíte se mravně vyš než ti, o nichž píšete? Nepadá na vás z těch všech afér chandra?

Ani jedno, ani druhé. Víte, za komunistů jsme si každý, kdo mohl, příkrádal. Byla to norma a ono to do jisté míry funguje pořád. Jak říká jeden můj známý, každý, kdo tu trochu něco znamená, chodí s batohem peněz na zádech. Záleží jen na tom, koho ozáří nějaký reflektor.

Takže stále jako v tombolové scéně z Formanova filmu Horí, má panenka?

Ale ono se to lepší. Když se mě patnáctiletý syn po přečtení *Kmotra Mrázka* ptal, jestli je pořád tak snadné tunelovat banky, řekl jsem mu, že dnes to mají gangsteři o maličko těžší.

Zpět ke Kmotru Mrázkovi. Co vám nejvíc pomohlo při práci na knize?

Zní to divně, ale asi smrt titulního hrdiny. Dokud Mrázek žil, neodvážil se o jeho vlivu v politice žádný zločinec mluvit. Po jeho smrti řada lidí rozvázala. Dnes víme, že on rozhodoval o obsazení některých vysokých postů ve státní správě. Nominoval třeba ministerského náměstka. Vážnější příklad propojení vysoké politiky s podsvětím zatím nemáme.

Co ta vražda? Lid spekuluje takto: buď se s ním někdo nechtěl dělit, třeba Pitr, s nímž měl Mrázek roztřávanou Setuzu, nebo šlo o zásah z vysokých politických kruhů, na něž před volbami přišli vědět. A vzhledem k Mrázkovým kontaktům se nabízí ČSSD.

Moje kniha je o životě, ne o smrti Mrázka. O tom, jak po něm policie přes dvacet let šla a nikdy ho nedostala. Příčinami vraždy Mrázka se budu zabývat v dalším svazku. Ale pozoruhodná je odpověď bývalého Mrázekova bodyguarda Pavla Šrytra. Na otázku, zda ta vražda podle něj „fouká“ do politiky, uvedl: „Ale já neříkám, že to může být automaticky z ČSSD. To mohlo být třeba i z jiné strany. Ale v každém případě vám říkám, že až se jednou najdou ty věci, co Fanda někde měl, tak bude hodně lidem horko.“ Beru to s rezervou, ale za pozornost to stojí.

ladislav.verECKY@mfdnes.cz